

ЦЕНТЪР ЗА МЕЖДУЕТНИЧЕСКИ
ДИАЛОГ И ТОЛЕРАНТНОСТ
"АМАЛИПЕ",
Велико Търново

2020

“ЛАГЕРИТЕ НА СМЪРТТА”

Между 1933 и 1945 г. ромите и синти в Европа са били обект на нацистко преследване. Изграждайки дългосрочни предразсъдъци, нацисткия режим разглежда ромите като „асоциални“ (извън „нормалното“ общество) и като расови „по-нисша раса“. По време на Втората световна война нацистите и техните сътрудници убиват стотици хиляди ромски мъже, жени и деца.

Всички, които попадат в тези категории, заедно с евреите, са изолирани и изпращани в специално създадени концентрационни лагери. През 1942 г. в лагера Аушвиц-Биркенау са транспортирани над 10 000 роми. Ромите от окупираните от Германия територии също са изпратени в концентрационните лагери, обвинени, че са шпиони на съответните държави. В периода февруари 1943 - лятото на 1944 в лагера Аушвиц-Биркенау са депортирани ромите от Германия, Австрия, Бохемия и Моравия, Холандия, Белгия, северна Франция, Полша, Съветския съюз и др.

Аушвиц - Биркенау
(Полша)

От страниците на историята: Когато минавахме през селата все повеќе роми и полицаи се присъединяваха към нас. Някои деца умираха по пътя, а тези, които се опитваха да избягат, застрелваха и изоставяха на пътя. Трестигнахме в Комаром след около две седмици, почти без никаква храна и вода. Мнозина умряха поради разпространилия се петнист тиф, а други убиха.

Спомени на очевидци: Карол Лендвай (Унгария)

**2^{ри} август - Европейски възпоменателен ден
на Холокоста над ромите**

КОЙ ПОМНИ РОМСКИЯ ГЕНОЦИД ДНЕС?

Понякога известен като „Забравен холокост“, ромският геноцид е изключен от историята на Втората световна война десетилетия след края на войната. Нямаше ромски свидетели в Нюрнбергските процеси. През 1950 г. германските съдии, които изслушват исканията за реституция, са посъветвани от Вюртембургското министерство за вътрешните работи, че „ромите са били преследвани при националсоциалистическия режим не по някаква расова причина, а поради асоциално и криминално досие.“

От 70-те години на миналия век активисти и изследователи се борят за признаването на геноцида като част от по-широко движение за правата на ромите. Престъпленията срещу ромите по време на Втората световна война бяха официално признати от германските власти през 1982 г. Тридесет години по-късно, през 2012 г., канцлерът Ангела Меркел откри паметник на ромския геноцид в Берлин.

2020

ЦЕНТЪР ЗА МЕЖДУЕТНИЧЕСКИ
ДИАЛОГ И ТОЛЕРАНТНОСТ
“АМАЛИПЕ”,
Велико Търново

Днес Унгария, Полша, Словакия, Украйна и Хърватия спазват 2 август като Ден на възпоменание на геноцида над роми и синти. На 15 април 2015 г. Европейският парламент прие подобна резолюция, призоваваща 2 август да бъде признат за Европейски Ден за възпоменание на ромския холокост и в памет на жертвите на ромския геноцид през Втората световна война.

ЗАЩО ИМА ЗНАЧЕНИЕ СПОМЕНЪТ ЗА ГЕНОЦИДА НА РОМИТЕ?

Липсата на признание на престъплението отразява дългогодишната дискриминация на ромите в Европа. Правилното признаване на миналото отношение към ромите е от решаващо значение не само за справедливостта и достойнството на загиналите, но и за противопоставянето на продължаващата анти-ромска реч и поведение.

КАКВО МОЖЕ ДА СЕ НАПРАВИ, ЗА ДА СЕ ПОДОБРИ РАЗПОЗНАВАНЕТО НА РОМСКИЯ ГЕНОЦИД?

Училищните учебници по история, особено в държави, засегнати от геноцида, трябва да включват позоваване на геноцида на ромите. Организацията на обединените нации също може да направи повече; само шепа оратори са се обръщали към ООН относно геноцида на ромите.

*Снимка корица: Млада ромска жена с дете в лагер по време на разследване, проведено от Изследователския център за расова хигиена към Бюрото по здравеопазване на Райха.

